ELIE LÈBRE RACONTE L'HISTOIRE DE CUCURON
(2° extrait)

Elie Lèbre, agriculteur à Cucuron (1920-1991), a écrit et enregistré pour une émission radiophonique l'histoire de notre village. Il se réfère aux ouvrages qui ont été écrits sur le sujet, notamment « Cucuron » de Maurice Taron (Luberon Nature, 1979).

Avans de parlar de l'istòri dau vilagi, fau sacher que dins lei tèmps preistorics la contrada èra negada pèr la mar. La pròva nen es que a Cucuron i a una ròca qu'es facha quasi que de coquilhagis fossilisats, e que si li tròva de dents dei peis que vivien dins aquela mar. Quora la mar se retirèt, d'autrei bestiaris trevèron nòstreis endrechs. Pereu a la fin dau siècle passat, sus lo terraire de Cucuron, destarrèron leis esqueletes de tres iparions. Aquò èra lei chivaus d'aquela epòca, lei rèires dei chivaus de vuei. Es lei solets escapolons coneissuts dins lo monde.

Vau vos parlar ara de l'istòri dau vilagi tala que l'ai apressa dins lei libres. Cucuron es bastit en enfiteatre a l'entorn de dos mamelons de safre. Un que li dien Sant Michèu, l'autre lo Resquilhau. Es un endrech qu'es estat abitat dempuei fòrça tèmps. Bèn avant la conquista pèr lei legiens de Roma, de familhas dau pòple celtò-ligure que vivien dins la regien trevavon dejà lei cròtas e lei baumas dau mamelon de Sant Michèu. Après se tròva bèn de vestigis de l'òucupacien romana. Ai trovat en 1950, en lavorant amé un gròs tractor, dins una tèrra de la bastida que menavi amé mei parènts, un pichon autar roman amé d'escriciens fòrça endaumajadas. D'après leis especialistas, servissié pèr faire d'òufrandas a una divinitat romana. Dins d'autrei ròdes dau terraire s'es atrovat de vestiges importants de l'epoca romana, que se pòdon veire au museon dau vilagi.

Avant d'anar pue luench, parlem un pauc d'aqueu nom de Cucuron que prèsta sovènt a rire : de monte vèn ? Leis istorians an pas totei la mema idèia sus lo sujet. I a pèr començar una esplicacien un pauc legendari. Quora Cesar, lo generau roman, arrivèt aquì amé sei legiens, leis abitants esfraiats partèron en corrènt. Cesar veguènt aquò aurié dich : *cur currunt*, perqué corron ? Un esrudit dis que vèn dau mòt ligure *kuk* que sinhificava auçura. Pèr un autre vendrié puslèu dau mòt latin *cucullus* que vòu dire capuchon, qu'es un pauc la forma dei dos mamelons monte Cucuron es bastit. Qu a reson nen sabi rèn, mai coma que siegue siam Cucuronencs e contènts de l'èstre.

Vocabulaire

De dents dei peis : des dents de poissons
Iparions : ancêtres du cheval
Lei reires : les ancêtres
Lei escapolons : les spécimen
Lo Resquilhau : la Tour Sus Pous
Lei crottas e lei baumas : les caves et les grottes
D'autrei ròdes dau terraire : d'autres endroits du territoire
Un pichon autar : un petit autel
Auçura : hauteur